ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v hlavním líčení konaném dne 15. června 2016 v senátě složeném z předsedy Mgr. Eduarda Ondráška a přísedících PaedDr. Karla Crhonka a Mgr. Hany Kaněčkové **t a k t o :**

Obžalovaný

Jozef R . ,

nar. xxx v xxx, invalidní důchodce, trvale bytem xxx, t.č. ve vazbě ve Vazební věznici v Olomouci,

j e v i n e n , ž e

1) v přesně nezjištěnou dobu od léta 2012 do 12. 12. 2013 v obci xxx, v domě č. xxx, minimálně ve třech případech se zamkl v pokoji, kde v té době bydlel, se svou nezletilou vnučkou L. R., nar. xxx, kterou vždy hodil na postel, vysvlékl jí spodní část oděvu, kdy jí

nechal oblečené pouze tričko, vykonal na ní pohlavní styk s vyvrcholením na břicho nebo stehno nezletilé, ačkoli nezletilá L. R. obžalovaného kopala a odstrkovala, přičemž u nezletilé poškozené v důsledku jednání obžalovaného došlo k rozvoji úzkostně-depresivní symptomatologie, psychosomatických potíží a tzv. traumatické sexualizaci, která se projevuje sníženým sebehodnocením, pocity bezmoci, ponížení, strachu a úzkostí z nemožnosti kontrolovat vlastní chování, není schopna navazovat bližší vztahy k vrstevníkům opačného pohlaví, kdy se jim cíleně vyhýbá a takto jednal, ačkoli s ohledem na své osobní a rodinné poměry si byl vědom toho, že L. R. je osoba nezletilá,

t e d y : - jiného násilím donutil k pohlavnímu styku, čin spáchal souloží, na dítěti mladším 15 let a způsobil takovým činem těžkou újmu na zdraví,

- vykonal soulož s příbuzným v pokolení přímém,

2) v odpoledních hodinách dne 18. 6. 2015 v obci xxx, na zahradě domu č. xxx položil na záda svou nezletilou vnučku S. R., nar. xxx, stáhl jí legíny a spodní kalhotky, přičemž obžalovaný si vysvlékl kalhoty, lehl si na nezletilou a třel se jí o zevní genitál svým ztopořeným pohlavním údem v úmyslu se pohlavně uspokojit, přičemž nezletilá křičela, ať ji nechá, kdy následně byl vyrušen sestrou nezletilé L. R., v důsledku čehož svého jednání zanechal a takto jednal, ačkoli s ohledem na své osobní a rodinné poměry si byl vědom toho, že S. R. je osoba nezletilá,

t e d y : - jiného donutil k pohlavnímu styku a k činu zneužil jeho bezbrannosti, čin spáchal na dítěti a čin spáchal na dítěti mladším 15 let,

č í m ž s p á c h a l

ad.1)
- zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a), c) tr. zákoníku,

- přečin soulož mezi příbuznými podle § 188 tr. zákoníku,

ad.2)
- zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku,

a z a t o s e o d s u z u j e

Podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu **7 (sedmi) let nepodmíněně**.

Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku se pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Podle § 99 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovanému ukládá ochranné léčení psychiatrické formou ústavní.

O d ů v o d n ě n í

Během dokazování provedeného u hlavního líčení byl zjištěn a spolehlivě prokázán skutkový děj uvedený ve skutkové větě tohoto rozsudku. Tento skutkový děj byl prokázán shodně, jak tomuto nasvědčovaly i výsledky přípravného řízení a jak je tento uvedený v obžalobě.

Obžalovaný Jozef R. u hlavního líčení (č.l. 486-486v) využil svého práva a ve věci nevypovídal. Dle § 207 odst. 2 tr. řádu byla čtena výpověď obžalovaného z přípravného řízení (č.l. 51-53 a 54-55). Obžalovaný uvedl, že pokud jde o jednání pod bodem 1), tak asi před dvěma až třemi lety se L. souložil, ale není pravda, že by ji k tomu nějak nutil. Obžalovaný tehdy chodil nahý po nudapláži a L. za ním sama přišla, věděla, že dostal důchod a chtěla od něho peníze a cigarety s tím, že mu za to „dá“. Obžalovaný s ní pak měl pohlavní styk a pak jí za to dal 200 Kč, cigarety a limonádu. Se S. ale pohlavní styk neměl, jenom se spolu kutáleli po seně, obžalovaný uvedl, že si takto rád hraje s dětmi. Po upozornění na změnu právní kvalifikace využil obžalovaný svého práva i v přípravném řízení a více nevypovídal.

S ohledem na závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých, soud dospěl k závěru, že jsou splněny

zákonné podmínky pro postup dle § 102 odst. 2 tr. řádu a přečetl svědeckou výpověď pošk. L. R. z přípravného řízení (č.l. 326-328). Pošk. L. R. ve své svědecké výpovědi uvedla, že 18. 6. 2015 hlídala svou sestru S., která má xxx roky. Doma byli ještě dva mladší bratři, obžalovaný a Josef H. Když S. hledala, tak zjistila, že S. šla asi za dědou – obžalovaným na zahradu a rozhodla se, že se půjde za S. podívat. Když došla do zadní části zahrady, tak uviděla, že S. leží na zemi na zádech a obžalovaný je na ní a pohybuje se směrem nahoru a dolů, přičemž obžalovaný měl pouze tričko a v dolní části těla byl nahý. Svědkyně na dědu zařvala, že to řekne mamce a že to udá. Obžalovaný ze S. slezl, S. křičela a brečela a svědkyně si všimla, že S. měla po kolena stáhnuté legíny a měla na sobě oblečené tričko. Obžalovaný měl ztopořený pohlavní úd. Obžalovaný svědkyni řekl, že jestli ho udá, tak ji shodí ze zahrady dolů. Svědkyně pak se S. seběhla na dvorek a panu H., který tam seděl na lávce, řekla, že obžalovaný chtěl S. znásilnit. S. svědkyně umyla a její oblečení dala do sáčku, kde si ho vzali policisté. Svědkyně uvedla, že obžalovaný ji asi před dvěma nebo třemi lety také obtěžoval, a to asi 3x. Došlo k tomu v jejich domě v xxx, kdy ji obžalovaný nalákal do svého pokoje a řekl jí, že se chce do ní udělat a že jí dá za to peníze. Svědkyně toto odmítla, protože je mladá a kdyby se to dozvěděl otec, tak by obžalovaného asi zabil. Obžalovaný ji ale chytil za ruce a zatáhl do svého pokoje. Svědkyně se mu snažila bránit, ale nešlo to. Obžalovaný ji ve svém pokoji hodil na postel, zamkl dveře a od pasu dolu ji vysvlékl. Ve dvou případech s ní měl obžalovaný nechráněný pohlavní styk a ve třetím případě se mu to nepovedlo, protože ho někdo vyrušil v domě. Svědkyně se nažila bránit, kopala ho a odstrkovala, ale obžalovaný měl větší sílu.

Svědek Josef H. u hlavního líčení (č.l. 505v-506) vypovídal shodně jako v přípravném řízení (č.l. 323-325). Svědek uvedl, že v červnu 2015 pobýval v domě rodiny R. v obci xxx. Ten den seděl na dvorku a popíjel kávu. Všiml si, že S. R. odešla na zahradu a asi po půl hodině začala L. svou sestru hledat. Pak se L. vrátila se S., brečela a řekla, že obžalovaný měl mít na S. semeno. Svědek šel za obžalovaným nahoru na zahradu a ptal se ho, co to udělal. Obžalovaný mu nijak neodpověděl. V tu chvíli, kdy ho viděl svědek, tak měl pouze kalhoty, horní část těla neměl oblečenou. Svědek uvedl, že syn obžalovaného a jeho družka paní P. se o obžalovaného nijak nestarali, přičemž P. přebírala jeho důchod a brala na obžalovaného ještě pečovatelské dávky. S. byla celá vystrašená a L. ji hned šla osprchovat domů. K obžalovanému svědek uvedl, že se zdržoval hlavně nahoře na zahradě a dost často se spolu bavili o ženských, přičemž obžalovaný mu říkal, že jeho bývalá manželka Helena mu nechce dát a že chce mít pohlavní styk s ženskými. Svědek dále uvedl, že v minulosti, když L. R. měla asi xxx let, byl svědkem toho, jak L. umožnila obžalovanému za částku 200 Kč, aby jí olizoval přirození. Svědek uvedl, že byl údajně s nimi v jedné místnosti, bylo to přes den, když se L. vrátila ze školy. Svědek uvedl, že neví přesně, jestli se L. vysvlékla, když ji obžalovaný olizoval přirození, tak L. stála proti němu a obžalovaný byl v pokleku. L. se mu nijak nebránila, jenom mu řekla, ať jí dá 200 Kč, jinak to řekne matce. Od paní P. a Heleny R. se svědek údajně dozvěděl, že obžalovaný měl „jet“ také po Vanese R.

Svědci Jozef R. (č.l. 295-297), L. P. (č.l. 308-310), Josef R. (č.l. 321-322) a Helena R. (č.l. 334-335), jakožto příbuzní obžalovaného využili svého zákonného práva a ve věci odmítli vypovídat.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinická psychologie (č.l. 165-232) a z výpovědi znalců MUDr. Petra Nedomy u hlavního líčení (č.l. 505v) a Mgr. Michala Perničky u hlavního líčení (č.l. 487v-488) vyplývá, že obžalovaný trpí a v rozhodné době trpěl několika duševními poruchami, a to lehkou mentální retardací s intelektem sníženým do pásma debility, dále pak smíšenou poruchou osobnosti s dominujícími rysy emoční nestability a syndromem závislosti na alkoholu v terminální fázi. S přihlédnutím k mentálnímu defektu a osobním charakteristikám v důsledku kombinace výše uvedených poruch došlo u obžalovaného až k podstatnému snížení ovládacích schopností, při zachování schopností rozpoznávacích. Z psychologického hlediska je motivační proces u obžalovaného sexuální za výrazného přispění jeho osobnostních rysů nezralosti a impulzivity při nedostatečné volní a rozumové kontrole vlastního jednání. U obžalovaného nebyly zjištěny primárně zjištěné agresivní rysy, nicméně agresivního jednání se dopouští na podkladě svých impulsivních osobnostních rysů. Další vývoj osobnosti obžalovaného se nedá očekávat. Obžalovaný je schopen správně vnímat, zapamatovat si a reprodukovat prožité události, avšak pouze na své rozumové úrovni spadající do pásma lehké mentální retardace. Jeho zpracování vjemů je tedy značně simplexní. Z psychologického hlediska je potenciál resocializačního působení malý. Z psychiatrického hlediska se jeví pobyt obžalovaného na svobodě bez adekvátní terapie potencionálně nebezpečný, pro možnost opakování jednání obdobného typu. Znalci proto navrhli uložení ochranného léčení psychiatrického v ústavní formě. Obžalovaný je schopen chápat smysl trestního řízení omezeně v rámci svého sníženého intelektu.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví sexuologie (č.l. 128-150) a z výslechu znalce MUDr. Tomáše Kiliána u hlavního líčení (č.l. 487v) vyplývá, že obžalovaný netrpí žádnou poruchou ve smyslu sexuální deviace. Je u něj přítomna psychosexuální nezralost na terénu nízkého intelektu, což nepředstavuje deviaci. Z hlediska sexuologického byly rozpoznávací schopnosti obžalovaného v době spáchání trestné činnosti plně zachovány. Schopnost své jednání ovládat byla, vlivem přítomné psychosexuální nevyzrálosti, snížena. Z forenzně sexuologického hlediska se však jednalo o snížení měrou nepodstatnou. Obžalovaný je heterosexuálně orientován a věková preference není jasně vyhraněna, byť převažuje reaktivita na dospělé ženy. To je dáno přítomnou psychosociální nevyzrálostí. Z ryze sexuologického hlediska není vzhledem k absenci sexuální deviace pobyt obžalovaného na svobodě nebezpečný a není indikována sexuologická léčba v žádné formě.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých (č.l. 252-265) a z výpovědi znalců MUDr. Jitky Adamové a Mgr. Zdeňka Kolaříka u hlavního líčení (č.l. 488-488v) vyplývá, že poškozená nezl. L. R. netrpěla v době spáchání tr. činu kvalifikovanou duševní poruchou ve smyslu psychotického onemocnění. Aktuální úroveň intelektových schopností je v pásmu podprůměru s převahou performační složky, která je těsně pod širším průměrem. Aktuálně je neurotizovaná v důsledku jednání obžalovaného, ke kterému má negativní vztah. Poškozená byla schopna řádně vnímat prožitou událost, uložit ji v paměti a po čase i reprodukovat. V praxi je ovšem její výpověď poznamenána tím, že se snaží prožité události vytěsnit, podá jen rámcovou kostru skutečně prožitého, méně důležité podrobnosti, které přidává, mohou být dodatečným popisem zažitých skutečností. U poškozené nebyly zjištěny sklony ke zkreslování skutečností ve smyslu účelového lhaní a vymýšlení, nebylo zjištěno nic, co by

svědčilo pro přítomnost patologické lhavosti. Smysl trestního řízení poškozená chápe. V souvislosti s jednáním pachatele se u poškozené rozvinula úzkostně depresivní symptomatiky a psychosomatické potíže, znalci dále zjistili přítomnosti tzv. traumatické sexualizace. Tyto následky mohou být až trvalého rázu. Aktuálně se nezletilá poškozená jakémukoliv partnerskému vztahu vyhýbá. Obžalovaného se výrazně obává. Poškozená má informace z oblasti sexuálních vztahů na úrovni, odpovídající jejímu sociokulturnímu prostředí. To, že nebyla schopna řádně posoudit význam odporu vůči jednání pachatele, souvisí mimo jiné s atmosférou v rodině, kde jednání pachatele bylo dlouhodobě tolerováno a omlouváno. Jak v písemném znaleckém posudku, tak i u hlavního líčení, znalci setrvali na svém závěru, že nedoporučují důrazně účast nezletilé poškozené u dalších úkonů trestního řízení, případně její výslech, jakožto svědkyně, u hlavního líčení s tím, že by to pravděpodobně vedlo k retraumatizace a bylo by výrazně ohroženo její již tak narušené duševní zdraví. Znalci u hlavního líčení uvedli, že poškozená si nebyla schopna děj, který popisovala ve své svědecké výpovědi, vymyslet.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých (č.l. 278-286) a z výpovědi znalců MUDr. Jitky Adamové a Mgr. Zdeňka Kolaříka u hlavního líčení (č.l. 489) vyplývá, že poškozená nezl. S. R. v době spáchání trestného činu netrpěla žádnou kvalifikovanou duševní poruchou či chorobou. Její sdělení jsou limitována nízkým věkem a mírnou sociokulturní zanedbaností. V rozhodné době byla poškozená ve věku xxx roky a její schopnost správně porozumět chování pachatele nebyla podle názoru znalců přítomna. Ani v současné době není schopna jakýmkoliv způsobem porozumět smyslu trestního řízení a jeho následku. Poškozená v inkriminované době celé situaci řádně nerozuměla. Není v podstatě schopna a především ani ochotna popsat alespoň rámcově to, co se v inkriminované době odehrálo. Poškozená S. R. ještě nemá k realitě závazný vztah. Její skromná sdělení jsou směsí fantazie a skutečného popisu prožitých událostí. Další účast nezletilé poškozené S. R. v trestním řízení považují znalci za vyloučenou, kdy tato není schopna říct nic sama o sobě a dokonce není schopna ani zabrat na trošku návodnou otázku.

Se souhlasem obžalovaného i státního zástupce byly čteny znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie (č.l. 85-89) a z oboru kriminalistiky, odvětví genetiky (č.l. 104-109).

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie vyplývá, že v krvi ani v moči odebraných obžalovanému nebyl prokázán ani ethanol ani přítomnost žádného léku ze skupiny analgetik, hypnotik ani psychofarmak.

Ze znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, odvětví genetiky vyplývá, že po porovnání Y-haplotypů získaných z oděvů nezl. pošk. S. R. s Y-haplotypem obžalovaného bylo zjištěno, že s Y-haplotypem získaným z vokálního stěru obžalovaného je shodný, neúplný, Y-haplotyp ze stěru z rubové strany předního dílu předložených kalhotek růžové barvy, s majoritní složkou neúplného smíšeného Y-haplotypu ze stěru z lícové strany předního dílu předložených elastických kalhot červené barvy z oblasti pánve a s neúplným Y-haplotypem ze stěru z rubové strany předního dílu předložených elastických kalhot červené barvy z oblasti pánve, přičemž uvedené shody jsou na úrovni skupinového příslušnosti.

Stranám byly předloženy k nahlédnutí listinné důkazy, a to protokol o prohlídce těla (č.l. 7), lékařská zpráva (č.l. 8), protokol o prohlídce těla (č.l. 9), lékařská zpráva (č.l. 10), laboratorní nález (č.l. 12), protokol o vydání hmotné věci (č.l. 18), lékařská zpráva obžalovaného (č.l. 27), protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem (č.l. 29), protokol o prohlídce těla spolu s fotodokumentací (č.l. 30, 32-36), protokol o vydání hmotné věci (č.l. 38), protokol o ohledání místa činu spolu s fotodokumentací (č.l. 364-380), protokol o prohlídce těla (č.l. 384-385) a zpráva Městského úřadu Litovel (č.l. 401).

Takto provedené důkazy hodnotil soud jednotlivě i v jejich souhrnu a dospěl k závěru, že provedené důkazy usvědčují obžalovaného v plném rozsahu ve smyslu podané obžaloby.

Obžalovaný je usvědčován zejména svědeckou výpovědí poškozené nezl. L. R., a to pod body 1) i 2) výroku tohoto rozsudku. Z její výpovědi je zřejmé, že obžalovaný ji donutil za užití fyzického násilí nejméně ve třech případech k souloži. Dále poškozená obžalovaného usvědčuje i z jednání pod bodem 2) výroku tohoto rozsudku, kdy obžalovaného přistihla, jak se pohybuje směrem nahoru a dolu na ležící S. R., přičemž obžalovaný byl v dolní části těla nahý a S. měla stažené legíny pod kolena. Na poškozenou nezl. L. R. byl zpracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých, kdy znalci dospěli k závěru, že poškozená nezl. L. R. nemá sklony ke zkreslování skutečností ve smyslu účelového lhaní a vymýšlení a nebylo zjištěno nic, co by svědčilo pro přítomnost patologické lhavosti. Rovněž tak poškozená byla schopna řádně vnímat prožitou událost, uložit ji v paměti a po čase ji reprodukovat. Jediné, co negativně poznamenává její výpověď, je ta skutečnost, že se snaží prožité události vytěsnit. Soud tedy nemá důvodu považovat svědeckou výpověď poškozené nezl. L. R. za nevěrohodnou. Je třeba uvést, že svědecká výpověď poškozené nezl. L. R. působí logicky a uceleně, přičemž s ohledem na nízký stupeň inteligence L. R., což vyplývá ze znaleckého posudku, lze dovodit závěr, že L. R. by nebyla ani schopna si vymyslet takto komplexní logický a ucelený popis události. Toto konec konců k dotazu obhajoby vyloučili u hlavního líčení i znalci.

Pokud jde o svědka H., pak tento nepřímo usvědčuje obžalovaného ze skutku pod bodem 2) výroku tohoto rozsudku. Z toho, jak popisuje reakce nezletilých L. a S. R. bezprostředně poté, co se vrátili ze zahrady, lze dovodit závěr, že se skutečně muselo stát něco, co obě nezletilé vyvedlo z míry. Tato výpověď svědka H. ve spojení s dalšími důkazy, zejména se svědeckou výpovědí L. R. usvědčuje obžalovaného pod bodem 2) výroku tohoto rozsudku. Na druhé straně nelze pominout ten fakt, že svědek H. zdánlivě potvrzuje obhajobu obžalovaného, pokud jde o skutek pod bodem 1) výroku tohoto rozsudku, kdy svědek uvádí, že viděl, jak obžalovaný olizuje L. R. přirození, když L. bylo asi xxx let s tím, že L. to obžalovanému umožnila dobrovolně za úplatu 200 Kč. Toto tvrzení svědka H. je v souladu s obhajobou obžalovaného, který uvádí, že s nezletilou poškozenou L. R. měl pohlavní styk asi před dvěma nebo třemi lety, ale bylo to dobrovolně a za úplatu. Soud však při posuzování věrohodnosti svědecké výpovědi nezletilé poškozené L. R. nemůže odhlédnout od závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých, kdy dle závěrů znalců nebylo zjištěno nic, co by zpochybňovalo věrohodnost svědecké výpovědi nezletilé poškozené L. R. Soud proto dospěl k závěru, že pokud nezletilá poškozená L. R. logicky a souvisle popisuje, jakým způsobem došlo k prvním

pohlavním stykům mezi ní a obžalovaným, pak není důvodu o věrohodnosti jejího tvrzení pochybovat. Nezletilá poškozená přiměřeně svému věku a své nepříliš vysoké inteligenci i dle názoru soudu logicky vysvětluje, že pohlavní styk tehdy odmítala, protože byla mladá a nechtěla, aby se o tom dozvěděl její otec, kdy ze znaleckého posudku i ze zprávy Městského úřadu Litovel (č.l. 401) vyplývá, že L. R. má velmi ráda mladší sourozence a kromě nich má v rodině citový vztah především k otci. Za této situace se soudu jeví jako logické a věrohodné, že nezletilá poškozená s pohlavním stykem s obžalovaným nesouhlasila, což ovšem nemůže vyloučit situaci, že poté, co si obžalovaný pohlavní styk s nezletilou poškozenou stejně vynutil, tak nezletilá poškozená nakonec mohla přistoupit i na to, že za situace, kdy spolu již stejně měli pohlavní styk, obžalovanému alespoň nějaké sexuální aktivity za úplatu umožní. Samozřejmě by bylo třeba k tomuto v návaznosti na výpověď svědka H. opětovně vyslechnout jako svědkyni nezletilou poškozenou L. R. Za situace, kdy znalci i u hlavního líčení striktně setrvali na svém závěru, že toto důrazně nedoporučují, není výslech nezletilé poškozené L. R. možný. Přesto se soud domnívá, že s ohledem na ucelenost svědecké výpovědi nezletilé poškozené L. R. a na závěry znaleckého posudku lze rozhodnout o vině obžalovaného i za situace, že svědek H. uvádí výše uvedené skutečnosti. Je třeba poukázat i na tu skutečnost, že rodina R. žije dosti nestandardním způsobem života, kdy v tomto směru je třeba poukázat na zprávu Městského úřadu Litovel (č.l. 401) a i na znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých. Z provedených důkazů lze rovněž dovodit důvodný závěr, že důchod obžalovaného byl jedním z důležitých zdrojů obživy rodiny R. Za této situace je zřejmé, že nezletilá poškozená L. R. s ohledem na svůj věk i na svou inteligenci, s ohledem na rodinné poměry v podstatě nebyla schopna situaci, kdy si obžalovaný na ní vynutil pohlavní styk, žádným způsobem řešit a ve spojení s výpovědí svědka H. lze předpokládat, že následně nezletilá poškozená rezignovala a za úplatu některé sexuální aktivity obžalovanému umožnila. Je ale rovněž tak zřejmé, že nezletilá poškozená L. R. má ve vztahu k mladším sourozencům ochranitelský přístup a za situace, kdy přistihla obžalovaného při sexuálních aktivitách s nezletilou S. R., se rozhodla přece jen celou věc oznámit.

Pokud jde o následek na zdraví nezletilé poškozené L. R., tak je obžalovaný usvědčován znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých. Z tohoto posudku, jakož i z výpovědi znalců u hlavního líčení je zřejmé, že u nezletilé poškozené se v důsledku jednání obžalovaného rozvinula úzkostně depresivní symptomatologie, psychosomatické potíže a tzv. traumatická sexualizace, kdy tento stav přetrvával nejméně ještě v době podání znaleckého posudku. Následky u nezletilé poškozené je tedy třeba ve smyslu ust. § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku vyhodnotit jako delší dobu trvající poruchu zdraví.

Na základě takto provedeného hodnocení důkazů dospěl soud k závěru, že obžalovaný svým jednáním uvedeným pod bodem 1) ve výroku tohoto rozsudku naplnil po objektivní i subjektivní stránce skutkovou podstatu zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a), písm. c) tr. zákoníku ve znění z.č. 40/2009 Sb., neboť jiného násilím donutil k pohlavnímu styku, čin spáchal souloží, na dítěti mladším 15 let a způsobil takovým činem těžkou újmu na zdraví ve smyslu ust. § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Dále obžalovaný tímto jednáním naplnil po všech stránkách skutkovou podstatu přečinu soulož mezi příbuznými podle § 188 tr. zákoníku ve znění z.č. 40/2009 Sb., neboť

vykonal soulož s příbuzným v pokolení přímém. V tomto jednání obžalovaného dovozuje soud úmysl přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť obžalovaný veden pohnutkou sexuálně se uspokojit, neboť obžalovaný veden pohnutkou sexuálně se uspokojit, donutil nezletilou poškozenou L. R. k pohlavnímu styku, přičemž musel vědět, že se jedná o jeho vnučku a o dítě mladší 15 let. Obžalovaný tedy chtěl porušit zájem chráněný zákonem. Pokud jde o následek těžké újmy na zdraví, pak u nezletilé poškozené se v důsledku jednání obžalovaného rozvinula úzkostně depresivní symptomatologie, psychosomatické potíže a tzv. traumatická sexualizace, kdy tento stav přetrvával nejméně ještě v době podání znaleckého posudku. Následky u nezletilé poškozené je tedy třeba ve smyslu ust. § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku vyhodnotit jako delší dobu trvající poruchu zdraví. Pokud jde o stránku subjektivní ve vztahu ke způsobení těžké újmy na zdraví, dovozuje soud v jednání obžalovaného nevědomou nedbalost ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Dále, pokud jde o jednání obžalovaného pod bodem 2) výroku tohoto rozsudku, pak obžalovaný takto po objektivní i subjektivní stránce naplnil skutkovou podstatu zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve znění z.č. 40/2009 Sb., neboť jiného donutil k pohlavnímu styku a k činu zneužil jeho bezbrannosti, čin spáchal na dítěti a čin spáchal na dítěti mladším 15 let. Pokud jde o znak bezbrannosti, je třeba poukázat na velmi nízký věk nezletilé poškozené S. R. a i na nízký stupeň inteligence této nezletilé poškozené. Dle závěrů znalců nezletilá poškozená S. R. si nebyla ani schopna přesně uvědomit, k jakému jednání dochází a ani nebyla schopna se jednání obžalovaného bránit. I v tomto jednání obžalovaného dovozuje soud úmysl přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť obžalovaný veden pohnutkou sexuálně se uspokojit, neboť obžalovaný veden pohnutkou sexuálně se uspokojit, donutil nezletilou poškozenou S. R. k pohlavnímu styku, přičemž musel vědět, že se jedná o dítě mladší 15 let. Ze znaleckého posudku sice vyplývá, že s přihlédnutím k mentálnímu defektu a osobním charakteristikám v důsledku kombinace výše uvedených poruch došlo u obžalovaného až k podstatnému snížení ovládacích schopností, ale při zachování schopností rozpoznávacích. Za této situace je zřejmé, že obžalovaný je za své jednání odpovědný a nejedná se u něj o stav nepříčetnosti ve smyslu ust. § 26 tr. zákoníku. V případě obžalovaného lze hovořit pouze o zmenšené příčetnosti ve smyslu ust. § 27 tr. zákoníku, přičemž okolnost, že byl trestný čin spáchán ve stavu zmenšené příčetnosti nevylučuje trestní odpovědnost obžalovaného. K této skutečnosti soud přihlédl podle § 40 odst. 1 tr. zákoníku při stanovení druhu trestu a jeho výměry. Trestnost jednání obžalovaného byla posouzena dle zákona účinného v době spáchání trestného činu, neboť není pozdějšího zákona, jež by byl pro obžalovaného výhodnější (§ 2 odst. 1 tr. zákoníku).

Obžalovaný byl dle opisu z evidence Rejstříku trestů (č.l. č.l. 429-430, č.l. 461) od roku 1972 celkem 10x soudně trestán, naposledy byl odsouzen v roce 2007 Okresním soudem v Olomouci, kdy mu byl za trestný čin výtržnictví uložen trest obecně prospěšných prací, který vykonal dne 2. 6. 2008. Dle zprávy o pověsti (č.l. 431) byl obžalovaný 2x projednáván pro přestupek, ale bližší údaje nejsou k němu z místa bydliště známy. Ze zprávy z místa výkonu vazby z Vazební věznice Olomouc (č.l. 463) vyplývá, že obžalovaný má na velmi nízké úrovni hygienické návyky, ke všem zaměstnancům vězeňské služby se chová slušně až hloupě. Konflikty mezi obviněnými v cele nevyvolává.

Při stanovení povahy a závažnosti trestného činu soud vycházel z porušení zájmu na ochraně lidské důstojnosti v sexuální oblasti, přičemž konkrétní stupeň povahy a závažnosti

trestného činu je zvyšován skutečností, že obžalovaný spáchal trestný čin na více osobách a v páchání trestného činu pokračoval po delší dobu (přitěžující okolnost dle § 42 písm. m) tr. zákoníku). Dále je konkrétní stupeň zvyšován skutečností, že obžalovaný spáchal více trestných činů (přitěžující okolnost dle § 42 písm. n) tr. zákoníku). S ohledem na dobu, jaká uplynula od posledního odsouzení, kdy obžalovaný navíc vykonal trest obecně prospěšných prací, nelze předchozí odsouzení brát jako přitěžující okolnost, ale rovněž tak nelze hovořit o tom, že by obžalovaný před spácháním trestného činu vedl řádný život. Pokud jde o zmenšenou příčetnost, pak tato sama osobě není podle platné úpravy polehčující okolností, ale soud ji zohlednil podle § 40 odst. 1 tr. zákoníku při stanovení druhu trestu a jeho výměry.

Trestní sankce byla obž. R. uložena s ohledem na zákonná hlediska ust. § 37 odst. 1, 2 a § 38 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku, přičemž při stanovení druhu a výměry trestu soud vycházel z ust. § 39 odst. 1, 2 a 3 tr. zákoníku a z ustanovení § 40 odst. 1 tr. zákoníku a dospěl k závěru, že je na místě uložit obžalovanému trest v dolní třetině trestní sazby v trvání 7 let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Pokud by se obžalovaný výše uvedených trestných činů nedopustil ve stavu zmenšené příčetnosti, bylo by s ohledem na opakování útoku vůči dvěma nezletilým poškozeným namístě uložit trest přísnější, a to alespoň v dolní polovině trestní sazby zhruba v trvání 8 let a se zařazením pro výkon trestu do věznice se zvýšenou ostrahou. Soud ale při stanovení výše trestu zohlednil skutečnost, že pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené příčetnosti, který si, a to ani z nedbalosti, nepřivodil vlivem návykové látky. V případě obžalovaného se však nejedná o situaci, kdy by bylo možno dosáhnout jeho nápravy výrazně kratším trestem za současného uložení ochranného léčení. Ochranné léčení psychiatrické formou ústavní soud ovšem obžalovanému uložil dle § 99 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, kdy dle závěrů znalců se z psychiatrického hlediska jeví pobyt obžalovaného na svobodě bez adekvátní terapie potencionálně nebezpečný, pro možnost opakování jednání obdobného typu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je možné podat odvolání do osmi dnů ode dne doručení jeho opisu prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Olomouci.

Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Odvolání musí být v uvedené lhůtě nebo v další lhůtě k tomu stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně také odůvodněno tak, aby bylo patrno, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Olomouc 15. června 2016

Za správnost vyhotovení:
Marcela Suchá

Mgr. Eduard Ondrášek v. r.
předseda senátu